

РЕЦЕНЗИЯ

за заемане на академичната длъжност **„Професор”** от **доц.д-р Бончо Вълков Господинов**, участник в конкурс, обявен в ДВ бр.14 от 19.02.2016 г по професионалното направление 1.2. Педагогика(основи на педагогическите изследвания, педагогика).

Биографични данни:

Доц.д-р Бончо Господинов завършва средно образование в Руската езикова гимназия „Иван Вазов” – гр. Пловдив през 1975 г. През 1983 г. завършва Специалност Педагогика във Философския факултет на СУ «Св.Климент Охридски». Придобива образователната и научна степен «Доктор» като задочен докторант във Факултета по педагогика на СУ „Св. Климент Охридски” – катедра „Дидактика” през 1995 г.

Професионалният път на доц.д-р Бончо Господинов очертава кариерното му развитие като: начален учител в ОУ „Васил Левски” – гр. Плевен(1983- 1984); учител в Математическа гимназия „Гео Милев” – гр. Плевен по етика и право, психология, естетическо възпитание(1984-1989); преподавател във ВТУ „Св.Св. Кирил и Методий”, Педагогически факултет, катедра „Педагогика (асистент, старши асистент, главен асистент); главен асистент в СУ „Св. Климент Охридски”, Факултет по педагогика, катедра „Дидактика” 1989-1999); От 1999 до момента е доцент в СУ „Св. Климент Охридски”, Факултет по педагогика, катедра „Дидактика”.

Преподавателска ангажираност:

Доц.д-р Бончо Господинов има изискуемата за конкурса преподавателска натовареност във ФП на Су „Св.Климент Охридски”, която се осъществява със студенти от ОКС „бакалавър”и ОКС „магистър” както следва: Специалност „Педагогика”(Основи на педагогическите изследвания); Специалност „Социални дейности”(емпирични изследвания в социалната работа) ; Специалност „Неформално образование” (трансфер на кредити и мобилност в европейската образователна мрежа); Специалност „История” във ИФ (Педагогика).

Анализ на научното творчество:

В конкурса за заемана на академичната длъжност „Професор”, доц. д-р Бончо Господинов участва с 51 публикации, 16, от които са направени след придобиването на академичната длъжност „Доцент”, а именно: две монографии, 12 статии в престижни научни списания и сборници, два учебника. Относителният дял на личното авторско участие на доц.д-р Бончо Господинов в някои от съвместните публикации е отразен коректно.

Цялостната публикационна и проектна дейност на доц.д-р Бончо Господинов отразява в дълбочина и всеобхватност няколко научни направления:

- Основи на педагогическите изследвания, емпирични изследвания в социалната работа, педагогика, емпирични изследвания в неформалното образование, трансфер на кредити и мобилност в европейската образователна мрежа;
- Мениджмънт на качеството на образованието; работа с деца, застрашени от отпадане от училище; изследване на феномена „електронно обучение“;
- Научен статут на образованието, качество на образованието, първоначална подготовка на педагогически кадри, системи на образованието, отношението педагогика - социална работа.

В своята пълнота и съдържателност, творческата активност на доц.д-р Бончо Господинов впечатлява със сериозна изследователска подплатеност, която придава на теоретичните му проникновения висока степен на валидност, надеждност и представителност. На критичен анализ и стремеж за обогатяване на педагогическото познание, са подложени редица традиционни научни постановки. Кандидатът представя осъвременен поглед върху същността на науката, познанието въобще и в частност научното познание в техния многопластов гносеологичен, ценностен и духовен план. Предложени са нови по-разкрепостени аспекти на интерпретация и зависимости на предметни сечения, в сърцевинни за педагогическите изследвания съдържателни връзки и отношения. В същото време коректно са очертани предметно-определящи граници между сродни научни направления, с цел тяхното по-ясно обособяване. Като безспорен принос в това отношение е сполучливият опит на доц.д-р Бончо Господинов да разграничи социалните от хуманитарните науки с помощта на добре подбрани подходи(по отношение на критериите) и по този начин за първи път да разграничи

педагогическата дейност от социалната работа и да постави на ясни предмет-обектни основи университетската специалност „социални дейности”.

Специален акцент в изследователската дейност на доц.д-р Бончо Господинов е поставен върху параметрите на научното педагогическо изследване и то не по познатия тривиален начин на проникване в неговата същност, а по посока на ключови и недостатъчно изследвани отношения и закономерности. Много прецизно и критично авторът подхожда към интерпретациите на различните автори, едновременно отдавайки нужната им значимост, но и обогатявайки и разширявайки техни традиционно определени трактовки, развивали се в обозрим исторически период, който доц.д-р Бончо Господинов изследва систематизира и обогатява по един безупречен начин. Така например по своеобразен и иновативен начин е представена инструменталната и функционална същност на педагогическия експеримент като най-приложим изследователски метод. Ясно изразено е становището на автора по отношение на специфичните особености и характеристики на основните изследователски стратегии: *количествена, качествена и смесена*. Видимо обогатена е и методологическата основа върху която се построяват типовете програми на описателното и обяснителното количествено емпирично изследване. Представени са различните типове програми. Такова представяне досега не е правено в систематичен труд по методология и методи на педагогическите изследвания у нас, и в този смисъл запълва наличните празноти в това отношение, но и едновременно с това подпомага като цяло изследователските стратегии на педагогическите специалисти.

Отличителен белег в маниера на осъществяване на изследователската творческа дейност на доц.д-р Бончо Господинов е неговата прецизност по отношение на терминологичната чистота в педагогическата наука и дълбочината на теоретичните анализи, с помощта на които се преодоляват битувачи понятийни недомислици, водещи до объркване и подмяна на педагогически реалии. Обосновано и на високо равнище на проникване в същината на явленията, доц.д-р Бончо Господинов постига точност и дълбочина при дефиниране и вникване в същността на водещи педагогически понятия като: „система на образованието”, „съдържание на образованието” и „съдържание на обучението”, „качество на образованието” и не само по отношение на тяхното дефинитивно параметриране, но и по отношение на тяхната, дълбинно представена от автора, дидактическа същност и съотносимост със сродни явления и обозначаващите ги категории. С дълбока изследователска проникновеност авторът отделя специално

внимание и на проблема, свързан със възникването, същността и развитието на образователните системи в европейски и глобален мащаб. Търси общото и различното, както и непреходното и стойностно, традиционно утвърждавано в името на просперитета на човешкото общество.

Прави впечатление, че изследователската насоченост на доц.д-р Бончо Господинов не е самоцелна и в състояние на умозрителни тълкувания, а винаги с поглед към критични точки на теоретични стълкновения и властни практически потребности. Това безспорно доказва неговата научна сензитивност, свързана с най-актуалните проблеми на педагогическото познание и неговите проекции върху педагогическата практика. В този дух на търсене и предлагане на работещи модели на състоятелни теоретични проучвания и технологични решения са разработките посветени на качеството на образованието, в частност обучението и връзката между педагогическото взаимодействие и качеството на обучението, работата в слети класове в началното училище, организирането на продуктивна самостоятелната работа на учениците, насочена не само към постигането на добри учебни резултати, но и към личностно израстване; работа с ученици, застрашени от отпадане от училище.

Проблемът за първоначалната подготовка на учителите в България също обхваща представителна част от изследователските търсения на доц.д-р Бончо Господинов. Този проблем той разглежда отново не самоцелно, а в тясна обвързаност с качеството на образованието. На критика са подложени някои нормативни документи, оцетяващи пълноценната подготовка на студентите - бъдещи учители. Предложеният модел на подготовка дава важни гаранции за успешност при нейното приложение в практиката. Интересни са проучванията на доц.д-р Бончо Господинов за професионалния статус на началния учител в процес на модернизация и хуманизация на българската образователна система. Аргументирано се отстоява значимостта на учителската професия в най-ранния училищен период, който оставя трайни следи в съзнанието на всеки човек.

Изследователската и преподавателска дейност на доц.д-р Бончо Господинов са в пълен синхрон. Всички лекционни курсове са информационно осигурени със съответната литература, създадена от самия автор или от екип, в който той е един от авторите. Авторът е създател на стройна и обективна система за оценяване на академичните резултати на студентите, както и на редица електронни ресурси за обучение.

Доц.д-р Бончо Господинов е ръководил и ръководи голям брой наши и

чуждестранни дипломанти, специализанти и докторанти. Кандидатът участва в 11 престижни национални и международни проекти като ръководител и член от екипа. В съществуващата информационно система са открити 25 цитирания на негови публикации. Той е разпознаваем сред педагогическата общност като учен с висок авторитет.

Доц.д-р Бончо Господинов заема административните длъжности: заместник декан на Педагогически факултет във ВТУ(1994- 1995); ръководител катедра „Дидактика” във ФП към СУ „Св.Климент Охридски” (2001-2003) и заместник-декан на ФП (2001-2007); От 2011 г. е декан на Факултета по педагогика към СУ „Св.Климент Охридски”. Учредител и Председател е на Управителния съвет на българска асоциация за образование по социална работа.

Научни приноси:

Приемам изцяло научните приноси, свързани с публикационната дейност на доц.д-р Бончо Господинов, очертани от самия автор. Обобщено мога да ги формулирам по следния начин:

1. Методологическата основа на педагогическото емпиричното изследване е анализирана и обогатена по посока на прецизиране и изясняване на неуточнени базисни понятия. Като следствие от това е обосновано разбирането на експеримента като организационен подход (вид дизайн) в емпиричните педагогически изследвания. За първи път обстойно са представени и обосновани са различията между трите основни изследователски стратегии с техните специфични особености и характеристики – количествена, качествен и смесена.
2. Представени са различните типове програми на описателното и обяснителното количествено емпирично изследване. Такова представяне досега не е правено в систематичен труд по методология и методи на педагогическите изследвания у нас.
3. Задълбочено и компетентно е направено обосновано разграничаване на предмет-обектната същност на педагогиката (в частност социална педагогика) и социалната работа. Този факт подпомага често срещаното в литературата припокриване на двете изследователски територии. Представени и анализирани са някои основни проблеми на образованието по социална работа у нас.
4. Направен е сполучлив опит за обосновано разграничаване от дидактическа гледна точка на понятията „съдържание на образованието“ и „съдържание на обучението“.

5. Представени са и са анализирани основни проблеми на първоначалната подготовка на учителите в България и е предложен вариант на модел за такава подготовка.
6. Направен е опит да се изясни педагогическата същност на понятието „качество на образованието“ чрез анализ на връзката между качеството на образованието и педагогическото взаимодействие.
7. Представени и анализирани за първи път у нас са някои теоретико-практически подходи за работа в слети класове.

Цялостният анализ на преподавателската и изследователска дейност на доц.д-р **Бончо Вълков Господинов** ми дават основание да препоръчам на членовете на Уважаемото Жури да оформи предложение до ФС на ФП за заемането от него на академическата длъжност „**ПРОФЕСОР**” по професионалното направление 1.2. Педагогика(основи на педагогическите изследвания, педагогика) за нуждите на ФП към СУ „Св.Климент Охридски”.

София

Рецензент:

.....

21.05.2016 г.

проф.д-р Емилия Василева